

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з
навчально-виховної роботи
Галина ЄВСЄЄВА

20 21 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи охорони праці та цивільного захисту

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Підприємницька діяльність»
(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)

розробник Рибалка Катерина Анатоліївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

Статус дисципліни	Нормативна
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	4 курс / 7 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 30 год. Самостійна робота – 60 год.
Форма підсумкового контролю	залік
Контакти кафедри	Кафедра безпеки життєдіяльності, 13-й поверх висотного корпусу, к. В-1306, тел. +38 (056) 247-16-01, https:// life.safety@pgasa.dp.ua
Викладачі	Рибалка Катерина Анатоліївна, к.т.н., доц. - лекції
Контактна інформація викладача (-ів)	ryibalka.katerina@pgasa.dp.ua
Консультації	Графік консультацій розміщено та актуалізується на сторінці кафедри за посиланням https://pgasa.dp.ua/department/bzhd/ https://pgasa.dp.ua/wpcontent/uploads/2017/07/grafik-konsultatsij-2021n.r.-1semestr.pdf

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи охорони праці та цивільного захисту» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» і входить до нормативної компоненти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних, і лікувально-профілактичних заходів і засобів, спрямованих на збереження здоров'я й працездатності людини в процесі праці, формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері охорони праці та цивільного захисту (ЦЗ).

Знання з дисципліни необхідні сучасному фахівцеві для володіння основними нормативно-законодавчими актами України з охорони праці та цивільного захисту, правами та обов'язками робітників та роботодавців в цьому напрямку. Здатність оцінити технологічні процеси з точки зору охорони праці, запропонувати засоби та заходи щодо забезпечення засобами захисту і профілактики від небезпечних та шкідливих виробничих чинників, впроваджувати їх в практику для попередження нещасних випадків, профзахворювань і покращення умов виробництва. Вивчення основних питань пожежної профілактики і засобів гасіння пожеж, проведення ідентифікації, дослідження умов виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій та забезпечення скоординованих дій щодо їх попередження на об'єктах господарства (ОГ) відповідно до своїх професійних обов'язків з урахуванням завдань з цивільного захисту (ЦЗ). Розуміння, розробка і впровадження превентивних та оперативних (аварійних) заходів цивільного захисту.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				VII
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3,0		90
Аудиторні заняття, у т.ч:	30			30
лекції	30			30
лабораторні роботи				
практичні заняття	8			8
Самостійна робота, у т.ч:	52			52
підготовка до аудиторних занять	8			8
підготовка до контрольних заходів	14			14
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30			30
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю				Залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни є надання знань, умінь, формування компетенцій для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів

гарантування безпеки праці на робочих місцях та приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ), з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Завдання дисципліни є набуття студентами знань, умінь і здатностей ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантування збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності також передбачає засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій (НС), побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків.

Пререквізити дисципліни: «Правознавство», «Загальний курс будівництва», «Вступ до спеціальності», «Безпека життєдіяльності і основи екології».

Постреквізити дисципліни: «Торгівельне підприємництво».

Загальні компетентності:

ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Програмні результати навчання:

РН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

РН.16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: індивідуальні, групові, фронтальні і колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні основи охорони праці. Основи фізіології та гігієни праці. Основи пожежної безпеки					
1. Основи законодавства України з охорони праці	5	2			3
2. Гарантії прав на охорону праці	5	2			3

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
3. Організація охорони праці на підприємстві. Навчання з питань охорони праці	5	2			3
4. Виробничий травматизм і професійні захворювання	6	2			4
5. Гігієна праці та виробнича санітарія	5	2			3
6. Виробниче освітлення	5	2			3
7. Основи електробезпеки	5	2			3
8. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах	6	2			4
Разом за змістовим модулем 1	42	16			26
Змістовий модуль 2. Державна політика України у сфері цивільного захисту. Планування заходів з питань цивільного захисту. Оцінка стійкості роботи об'єктів в НС. Техногенні аварії з вибухами на вибухонебезпечних об'єктах					
9. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій	8	2	2		4
10. Державна політика України у сфері цивільної безпеки. Єдина система цивільного захисту України. Режими її функціонування	8	2	2		4
11. Сили цивільного захисту України	8	2	2		4
12. Основні заходи щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій у сфері цивільного захисту	8	4			4
13. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання.	8	2	2		4
14. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного і хімічного зараження.	8	2			6
Разом за змістовим модулем 2	48	14	8		26
Усього годин	90	30	8		52

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні основи охорони праці. Основи фізіології та гігієни праці. Основи пожежної безпеки		
1	Основи законодавства України з охорони праці	2
2	Гарантії прав на охорону праці	2
3	Організація охорони праці на підприємстві. Навчання з питань охорони праці	2
4	Виробничий травматизм і професійні захворювання	2
5	Гігієна праці та виробнича санітарія	2
6	Виробниче освітлення	2
7	Основи електробезпеки	2
8	Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах	2
Разом за змістовим модулем 1		16
Змістовий модуль 2 Державна політика України у сфері цивільного захисту. Планування заходів з питань цивільного захисту. Оцінка стійкості роботи об'єктів в НС. Техногенні аварії з вибухами на вибухонебезпечних об'єктах		
9	Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій.	2
10	Державна політика України у сфері цивільної безпеки. Єдина система	2

	цивільного захисту України. Режими її функціонування.	
11	Сили цивільного захисту України.	2
12, 13	Основні заходи щодо захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій у сфері цивільного захисту.	4
14	Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист об'єктів господарювання.	2
15	Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного і хімічного зараження.	2
Разом за змістовим модулем 2		14
Усього годин		30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Визначення параметрів мікроклімату на робочих місцях	2
2	Визначення концентрації шкідливих парів та газів у повітрі робочої зони	2
3	Ідентифікація зон руйнувань при вибухах конденсованих вибухових речовин і газоповітряних сумішей.	2
4	Визначення ступеня хімічної небезпеки суб'єктів господарювання та адміністративно-територіальних утворень	2
Усього годин		8

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	8
2	підготовка до контрольних заходів	14
3	виконання індивідуальних завдань	-
4	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: 4.1 Соціально-економічне значення охорони праці. Охорона праці жінок, неповнолітніх, інвалідів. 4.2 Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Навчання з питань охорони праці посадових осіб. Акти з охорони праці, що діють в організації, їх склад і структура. Інструкції з охорони праці. Розробка та затвердження актів з охорони праці, що діють в організації. Система державного управління охороною праці в Україні. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці. 4.3 Порядок розслідування обставин і причин виникнення професійних захворювань. Розслідування та облік аварій. Методи аналізу виробничого травматизму	30 2 4 4

	4.4 Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Засоби пожежогасіння. Дії персоналу при виникненні пожежі.	4
	4.5 Функціональні підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту. Територіальні підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та їх ланки.	2
	4.6 Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту. Спеціалізовані служби цивільного захисту. Добровільні формування цивільного захисту.	2
	4.7 Життєзабезпечення населення у НС. Організаційно – економічні заходи: декларування, ліцензування, страхування, нагляд і контроль, стандартизація та державна експертиза.	4
	4.8 Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій. Фінансування заходів з ліквідації наслідків НС, відшкодування збитків постраждалим. Порядок надання фінансової допомоги та схема опрацювання зведень щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету.	4
	4.9 Радіаційний і хімічний захист населення і територій. Медичний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Біологічний захист населення, тварин і рослин. Психологічний захист населення.	4
5	виконання курсової роботи:	-
6	підготовка до екзамену	-
	Усього годин	52

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи контролю успішності навчання: тестовий та письмовий.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

Оцінка кожного зі змістових модулів визначається як сума балів за відвідування лекцій, захисту практичних робіт та відповідей на тестові питання відповідно.

Порядок оцінювання студентів зі змістового модуля 1 «Правові та організаційні основи охорони праці. Основи фізіології та гігієни праці. Основи пожежної безпеки»

№ з/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	16
2.	Контрольна робота (тести)	84
	Усього	100

Порядок оцінювання студентів зі змістового модуля 2 «Державна політика України у сфері цивільного захисту. Планування заходів з питань цивільного захисту. Оцінка стійкості роботи об'єктів в НС. Техногенні аварії з вибухами на вибухонебезпечних об'єктах»

№ з/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	14
2.	Поточний контроль (тести)	62
3.	Виконання практичних робіт	24
	Усього	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в 2 бали за лекцію, якщо студент був відсутнім – 0 балів.

Контрольна робота

Формою контролю знань зі змістових модулів є тестування, яке проводиться у вигляді письмових відповідей на питання тестових завдань з урахуванням матеріалу, який надається студентам для самостійного вивчення та охоплює всю освітню програму за даною дисципліною.

Тестове завдання з контролю знань зі змістового модуля 1 складається з 21 питання. Кожна правильна відповідь тесту оцінюється в 4 бали, неправильна – 0.

Тестове завдання з контролю знань зі змістового модуля 2 складається з 20 питань. Кожна правильна відповідь тесту оцінюється в 3,1 бали, неправильна – 0.

Практичні роботи

Виконані практичні роботи оцінюються в 24 бали відповідно.

Кожна практична робота оцінюється в 6 балів:

6 балів - відповіді студента на питання грамотні та обґрунтовані; студент вільно, впевнено володіє методиками курсу; опанував теоретичні та практичні навички щодо організації технологічного процесу з точки зору охорони праці, розробки засобів захисту і профілактики від небезпечних та шкідливих виробничих чинників, впровадження їх в практику для попередження нещасних випадків;

3 - 5 бали - студент володіє навчальним матеріалом, на питання відповідає правильно, але потребує уточнень окремих положень, опанував теоретичні та практичні навички щодо організації технологічного процесу з точки зору охорони праці, розробки засобів захисту і профілактики від небезпечних та шкідливих виробничих чинників, впровадження їх в практику для попередження нещасних випадків;

1 - 2 бали - студент під час відповіді на питання припускається неточностей і помилок, вимагає додаткових питань; володіє матеріалом невпевнено, наявні складнощі при рішенні окремих питань тощо;

0 балів - студент зовсім не розуміє значення питань, повна відсутність відповіді, практичне завдання не виконано тощо.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична між оцінками змістового модуля 1 та змістового модуля 2.

11. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента за якість викладення та опанування навчального матеріалу, прозорість оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності. Середовище на заняттях є дружнім та відкритим до конструктивної критики.

Дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності ПДАБА ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

-самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

-дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права:

-посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів; -надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуємося Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у ПДАБА. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі усного опитування за підготовленим рефератом або презентацією на відповідну тему (пропущену лекцію).

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. ДБН В.2.2-5-97 Захисні споруди цивільної оборони. Будинки і споруди.
2. Державні санітарні норми та правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» від 6.05.2014 р.
3. ДСТУ Б А.2.2-7:2010. Проектування. Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Київ. – Мінрегіонбуд. України, -2010.
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 р. зі змінами та доповненнями.
5. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. зі змінами та доповненнями.
6. Цивільний захист. Навч. посіб. / Зеркалов Д. В., Міхеєв Ю. В., Праховник Н. А., Землянська О. В. За редакцією Д. В. Зеркалов – К.: Основа, 2014. 234 с.
7. Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій від 12.12.2012 № 1400
8. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року
9. Конституція України. Основний закон. – К., 1996.
10. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання перевірки знань з питань охорони праці» від 26.01.05 р.
11. Основи охорони праці : підручник / М. С. Одарченко, А. М. Одарченко, В. І. Степанов, Я. М. Черненко. – Х. Стиль-Издат, 2017. - 334 с.
12. Основи охорони праці [Текст] : підручник / [А. С. Беліков та ін.]. ; під заг. ред. проф. А. С. Белікова ; Держ. ВНЗ "Придніпр. держ. акад. буд-ва та архітектури". - 2-ге вид. - Дніпро : Кулик В. В., 2019. - 448 с.
13. Порядок класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями від 24 березня 2004 р.
14. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві від 19 квітня 2019 р.
15. Правила пожежної безпеки в Україні від 05.03.2015 р.

16. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник.– К: Знання-Прес, 2007.– 487 с.

17. Шудренко І. В. Основи охорони праці : навч. посіб. / І. В. Шудренко. – Житомир : Видавець, О. О. Євенок, 2016. – 214 с.

Допоміжна

1 Грибан В. Г., Негодченко О. В. Охорона праці. Навч. посіб. 2-ге вид.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.

2 ДБН В.2.5.28-2018 Природне і штучне освітлення

3 ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку

4 Закон України «Про аварійно-рятувальні служби». - К. Урядовий кур'єр, 14.12.1999. - №1281.

5 Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки». – К. 18.01.2001.-№2245- III.

6 Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

7 Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану». - К. Урядовий кур'єр, 14.06.2000.-№107.

8 Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі. Навч. посіб. / – К.: Основа, 2011. 551 с.

9 Кодекс законів про працю України

10 Методические указания к выполнению лабораторных работ на тему: «Оценка устойчивости объектов хозяйствования к воздействию поражающих факторов чрезвычайных ситуаций» по курсу «Гражданская защита» для студентов всех специальностей дневной и заочной формы обучения / Составители: Пушнин Л.П., Капленко Г.Г., Шаранова Ю.Г., Карасев А.Г. - Днепропетровск: ГВУЗ ПГАСА, 2014 – 49 с.

11 НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. N 55.

12 НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

13 НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. N 255.

14 НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.93 р. N 132.

15 Основи цивільного захисту: Навч. посібник / В. О. Васійчук, В. Є Гончарук, С. І. Качан, С. М. Мохняк. - Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010.-417с.

16 Положення про розробку інструкцій з охорони праці від 21 червня 2017 р.

17 Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. N 994 «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».

18 Цивільний захист [підручник] / О. І. Запорожець, В. О. Михайлюк, Б. Д. Халмурадов та ін./ К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 264 с.

19 Цивільний захист і охорона праці в галузі : навч. посіб. / С. О. Ковжога, С. А. Тузіков, Є. В. Карманний, А. П. Зенін. – Х. : Нац. ун-т «Юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого», 2012. – 192 с.

20 Цивільний захист: навчальний посібник / К. О. Левчук, Р. Я. Романюк, А. О. Толок — Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2016 р. — 325 с.

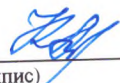
12. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

- 1 Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. [Електронний ресурс]. - <http://www.social.org.ua>
- 2 Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua>
- 3 Офіційний сайт Державної служби України з питань праці. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dsp.gov.ua>
- 4 Віртуальний читальний зал ПДАБА / Кафедри / Кафедра Безпеки життєдіяльності / Основи охорони праці; Організація охорони праці. – Режим доступу: <https://inlnk.ru/84PkNk>
- 5 Віртуальний читальний зал ПДАБА / Кафедри / Кафедра Безпеки життєдіяльності / Цивільний захист; Техногенна безпека. – Режим доступу: <https://inlnk.ru/XO35V7>

Розробник

_____ (підпис) (Катерина РИБАЛКА)

Гарант освітньої програми

_____ (підпис) (Кіра СПІРІДОНОВА)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
безпеки життєдіяльності
Протокол від «30» серпня 2021 року № 1